

Landsmøte 2013
Trondheim, 30. august til 1. september

SAK 9

Naturvernforbundets arbeidsprogram

Innholder:

- 1. Forslag til endringer fra et mindretall i landsstyret**
- 2. Innkomne forslag til endringer per 28.august**
- 3. Landsstyrets innstillinger til innkomne endringsforslag**

*Dette dokumentet blir fortløpende oppdatert etter hvert som det kommer nye endringsforslag.
Oppdatering 21. august – rettet noen feil mht linjenumre i forrige versjon.
Oppdatering 28.august – satt inn forslag 9.22, samt rettet sidetallsfeil
Oppdatering 29.august – inkluderer landsstyrets innstilling*

SAK 9 - Arbeidsprogram

Formatering i dokumentet:

Forslag til ny tekst er understreket

Forslag til fjernet tekst er ~~overstrøket~~

Tekst som er uendret står uten formatering

Forslag 9.1

Linje 127 | Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret

Nytt avsnitt:

Landsstyret er det høyeste politiske organet i perioden mellom landsmøtet, valgt av dette. Sentralstyret er også valgt av landsmøtet. Forholdet mellom sentralstyret og landsstyret skal evalueres i lys av vedtektenes formuleringer, med sikte på mulige endringer av disse.

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.2

Linje 266 - 269 | Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret

Slette:

- ~~Samarbeid med motorferdselsnettverket og FRIFO, SRN og andre organisasjoner drive påvirkningsarbeid for å hindre ytterligere fornyelseskjøring og økt bruk av motorisert transport til fritidsaktiviteter i utmark og til sjøs.~~

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.3

Linje 283 og 285 | Forslagsstiller: Per Flatberg fra Naturvernforbundet på Inderøy

Legge til følgende delsetning:

- Bistå vassdragsvernrådet og lokal- og fylkeslag når saker løftes opp på et nasjonalt politisk plan og delta aktivt i konsejonsbehandlingen der vassdrag med særlig sårbare og verdifulle naturverdier står i fare for å bli ødelagt.

Redaksjonskomiteens innstilling: Forslaget vedtas
Vedtak:

Forslag 9.4

<i>Linje 287 og 288</i>	<i>Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret</i>
-------------------------	---

Endre:

- Delta aktivt i alle deler av behandlingsprosessen for å hindre/begrense store natur- og landskapsødeleggelse av noen utvalgte vindkraftanlegg.

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.5

<i>Linje 287 - 288</i>	<i>Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret</i>
------------------------	---

Slette:

- ~~— Delta aktivt i alle deler av behandlingsprosessen for å hindre/begrense store natur- og landskapsødeleggelse av to utvalgte vindkraftanlegg.~~

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.6

<i>Linje 289</i>	<i>Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret</i>
------------------	---

Nytt punkt:

- Arbeide for, og fremme forslag om, økning i de ressurser som kanaliseres til forskning på fornybare energikilder som havvind, solenergi og bølgekraft.

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.7

Linje 315 - 316

Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret

Slette:

Etablere et felles nordisk nettverk av aktører som er engasjerte i mineralutvinning, særlig i Nordområdene.

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.8

Linje 317

Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret

Nytt punkt:

- Bidra til oppstarten av et mineralutvalg.

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.10

Linje 333

Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret

Nytt arbeidsområde:

6 SKOGBRUK OG JORDBRUK

- Øke forståelsen for at jord med tilfredsstillende bonitet gir grunnlag for økt produksjon av kortreist mat.
- Vise betydningen av kulturlandskapets innvirkning på naturmangfoldet.
- Vise utviklingen hvor dyrket mark senere år stadig taper i forhold til ulike tiltak og hvilke følger det får i et bredere perspektiv.

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.11

Linje 318

Forslagsstiller: Naturvernforbundet i Steinkjer

Legge til følgende tekst under 6 Skog, og endre overskriften til:

JORDBRUK OG SKOGBRUK eller LANDBRUK

1000 år med jordbruk har påvirket både klima og biologisk mangfold. Naturtyper og biologiske arter er i dag trua pga av effektiviseringskrav som er så sterke at fossilt drevet jordbruksformer blir enerådende. Dette medfører industrijordbruk og monokulturer. Alternative driftsformer trenger oppbakking. Økologisk jordbruk, beitebruk, lokal matproduksjon og -forbruk, biokullbruk for å bedre jordkvalitet. Biokull utsetter klimakonsekvensene, tar vare på organisk avfall og bedrer jordsmonnets evne til å binde CO2. Kun 3 % av landarealet er dyrka mark. Det trenger vern. Jordbruksproduksjonen har stor innvirkning på klimatematet.

Legge til følgende punkter:

Naturvernforbundet vil

- Bidra til å øke forståelsen for økologisk jordbruk og produkter
- Vi vil støtte jordbrukets kulturlandskapsansvar og fokusere på viktige naturtyper og arts mangfold som er resultat av kultiveringsformer uten fossile ressurser
- Arbeide for å verne matjordareal vårt
- Styrke jordas bonitet bl.a ved å bidra til at biokull tilføres sandholdig jord

Begrunnelse: Tiden er inne for å ha mer fokus på landbruket, og derved et mer naturbasert jordbruk (Dette er et stort tema i USA. Professor Wes Jackson og Post Carbon Institute)

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.12

Linje 333

Forslagsstiller: Fylkeslagene i Sør-Trøndelag og Sogn og Fjordane

(Erstatter forslag 9.10 fra et mindretall i landsstyret)

7 Bærekraftig jordbruk

Jordbruket er viktig for å øke og trygge matforsyningen, samtidig som det reduserer transportbehovet som oppstår ved import. Et levende jordbruk er en avgjørende faktor for kulturlandskapet og dets innvirkning på naturmangfoldet.

Naturvernforbundet vil i perioden:

<ul style="list-style-type: none">
- <u>Arbeide for at vern av jord- og kulturlandskapet blir prioritert i plan- og utbyggingssaker</u>
- <u>Synliggjøre jordbruket som et viktig ledd i en bærekraftig forvaltning av naturressursene.</u>
Begrunnelse: Erstatte dissensen fra landsstyrets mindretall
Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises
Redaksjonskomiteens innstilling:
Vedtak:

<u>Forslag 9.13</u>	
Linje 366	<i>Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret og Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag</i>
Nytt punkt: <ul style="list-style-type: none"> - <u>Kreve tiltak som reduserer klimagassutslippene fra nordmenns flyreiser.</u>	
Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises	
Redaksjonskomiteens innstilling:	
Vedtak:	

<u>Forslag 9.14</u>	
Linje 380 - 381	<i>Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret</i>
Slette: <ul style="list-style-type: none"> — ~~Øke bevisstheten hos forbrukere om energisparing i hjemmet gjennom nettsiden Energismart.no.~~	
Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises	
Redaksjonskomiteens innstilling:	
Vedtak:	

<u>Forslag 9.15</u>	
Linje 389 - 390	<i>Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret</i>
Slette: <ul style="list-style-type: none"> — ~~Arbeide for at tilskudd til energisparing må være minst like stort som tilskudd til energiproduksjon.~~	
Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises	
Redaksjonskomiteens innstilling:	

Vedtak:

Forslag 9.16

Linje 391

Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret

Nytt punkt:

- Arbeide for brei folkelig støtte for en ny energipolitikk som ivaretar natur- og landskapsverdiene og fremmer klimamålene.

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.17

Linje 367 - 390

Forslagsstiller: Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag

Stryke teksten under kapittel 8 Spare for å bevare:

Energi spart er mer miljøvennlig enn energi produsert. Smartere bruk av energien reduserer klimagassutslippene og inngrepene i naturen, lokal forurensning og utslipp til jord og vann. Det er på tide å ta i bruk det enorme potensialet for å redusere energibruken der vi bor og jobber, og bruk av fossil energi til oppvarming må forbys. Naturvernforbundets arbeid, både nasjonalt og internasjonalt, skal bidra til at det brukes mindre energi og at den energien som brukes, er fornybar.

Naturvernforbundet vil i perioden:

- Samarbeide med kommuner, fylkeskommuner, næringsliv og bransjeorganisasjoner om sparetiltak og prosjektet Oljefri.
- Jobbe for at klimameldingen følges opp med utfasing av oljefyring innen 2020 og virkemidler som utløser det store sparepotensialet.
- Gjøre oljefri til et nasjonalt program som lanseres i flere regioner.
- Øke bevisstheten hos forbrukere om energisparing i hjemmet gjennom nettsiden Energismart.no.
- Arrangere årlige møteplasser for lokal- og fylkeslag som arbeider med energi- og klimasaker.
- Legge til rette for mer frivillig aktivitet knyttet til temaene energisparing og utfasing av oljefyring gjennom Oljefri, energismart og andre forbrukerrettede prosjekter.
- Bidra med energi- og klimaundervisning gjennom skoleprosjektet SPARE i partnerland.
- Fremme praktiske energiløsninger gjennom arbeidet med internasjonale partnere.
- I samarbeid med partnere; gjennomføre prosjektet "Russlands største kraftverk", med mål om reduserte klimagassutslipp og redusert avhengighet av atomkraft.
- Arbeide for at tilskudd til energisparing må være minst like stort som tilskudd til energiproduksjon.

Og erstatte den med følgende:

Den største utfordringa for jordas miljø er at vårt land og alle andre industrialiserte land har et forbruk som gjør framtidige generasjoner ikke vil kunne få samme miljø- og livsvilkår som vi har nå. Naturvernforbundet skal arbeide for at Norge skal gjøre tiltak for kraftig reduksjon av materielt

forbruk og forbruk av fossil energi.

Naturvernforbundet vil i perioden

- Arbeide for at flest mulig av alle forbruksvarer, klær, møbler, elektrisk utstyr, biler o.l. får forlengta brukstid ved å støtte alle former for omsetning av bruka varer.
- Arbeide for individuell transport med i byene blir erstattet med kollektiv transport uten bruk av fossil energi
- Spre informasjon om betydninga av kortreist mat og livsløpsvurdering av alle varer.
- Arbeide for at fornybar energi og fjernvarme til vannbåren varmeanlegg blir det mest økonomiske alternativet ved at forbruksavgifta på fossil og elektrisk energi blir satt opp.
- Samarbeide med kommuner, fylkeskommuner, næringsliv og bransjeorganisasjoner om sparetiltak.
- Arbeide for at tilskudd til energisparing må være minst like stort som tilskudd til ny energiproduksjon.
- Bidra med energi- og klimaundervisning gjennom skoleprosjektet SPARE i partnerland.
- Fremme praktiske energiløsninger gjennom prosjektet «Russlands største kraftverk», med mål om reduserte klimagassutslipp og redusert avhengighet av atomkraft.
- Gjøre Oljefri til et nasjonalt program rettet inn mot alle som har olje som eneste varmekilde.
- Arrangere årlige møteplasser for lokal- og fylkeslag som arbeider med energi- og klimasaker.

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.22

Linje 381

Forslagsstiller: Torgeir Havik, Naturvernforbundet i Steinkjer

Nytt punkt

- Støtte det pågående arbeid for å få en egen, norsk Klimalov.

BEGRUNNELSE.

Mange land har egen klimalov, Storbritannia var først ut, Mexico er den siste. Både Australia, USA, Danmark, Finland og Kina arbeider med temaet.

Også i Norge har det vært forsøkt å få Klimalov på Stortingets dagsorden.

Bellona, WWF har gjort en innsats. Besteforeldrenes klimaaksjon har også støttet lovutredning og vil fortsette dette arbeidet etter valget - kanskje gjennom KLImavalg 2013, hvor både Naturvernforbundet og NU er støtteorganisasjoner.

På landsmøtet i Hamar ble Ola Borten Moe spurt om å utarbeide en nedtrappingsplan for oljeutvinning, noe han nærmest fnøys av. Nå to år senere med mer vann i havet og mer CO₂ i både atmosfære og hav, så er tiden moden for at en nedtrappingplan av oljeutvinningen bør avklares gjennom en norsk Klimalov. Framskyndet gjennom et folkelig engasjement og inn i Stortinget.

Temaet vil komme på dagsorden like over valget.

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.18

Linje 405

Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret

Nye punkter:

- Fremme folkehelsen gjennom å arbeide for ei samfunns- og arealplanlegging som tilrettelegger for fysisk aktivitet i de daglige gjøremål.
- Fremme lovforslag som sikrer bymarkene i de større byer mot ytterligere inngrep og slik gi mulighet for opplevelse av naturmangfold.

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.19

Linje 406

Forslagsstiller: Et mindretall i landsstyret

Nytt kapittel:

10 NASJONALPARKER

- Naturvernforbundet vil gjennom påvirkningsarbeid: Fremme forslag om en ny vurdering av aktuelle områder for etablering av nasjonalparker.
- Arbeide for at den første Kystnasjonalpark, i pakt med vedtak i Landsmøte og landsstyremøter, blir opprettet.

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.20

Linje 395 - 396

Forslagsstiller: Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag

Endre punkt:

I tillegg skal vi jobbe for redusert bilbruk i storbyregionene gjennom restriktive tiltak, bedre kollektivtransport og bedre kår for syklister og gående.

På følgende måte:

I tillegg skal vi jobbe for redusert bilbruk i storbyregionene gjennom restriktive tiltak, bedre kollektivtransport og ~~bedre kår for syklister og gående~~ Naturvernforbundet vil jobbe for å få til sammenhengende sykkelveinettverk i norske byer og tettsteder.

Landsstyrets innstilling: Forslaget avvises

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak:

Forslag 9.21

Linje 403 - 404

Forslagsstiller: Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag

Endre punkt:

- Bruke valgkampen i forkant av lokalvalget 2015 til å sette fokus på trafikkforholdene og muligheten for å bedre disse i de valgte regionene.

På følgende måte

- Bruke valgkampen i forkant av lokalvalget 2015 til å sette fokus på ~~trafikkforholdene~~ trafikkforhold og lokal luftforurensing og påvirke for å forbedre dette og muligheten for å ~~bedre disse~~ i de valgte regionene .

Landsstyrets innstilling: Forslaget vedtas

Redaksjonskomiteens innstilling:

Vedtak: